

CURTEA DE APEL BĂLȚI

Cauza penală
Nr.1a-520/2023

judecătoria Bălți
sediul central
Judecător: A. Guțu

DECIZIE

28.05.2024

mun. Bălți

Colegiul judiciar penal al Curții de Apel Bălți în componența

Președintelui de ședințe: Dumitru Pușca

Judecători: Angela Revenco și Ruslana Burdeniuc

Grefier: Maria Baciu

Cu participarea

Procurorului: Valeriu Dubasari

Avocatului: Dumitru Gubceac și Adrian Crețu

a judecat în ședință publică, în ordine de apel, apelurile procurorului în procuratura Bălți, Oleg Reaboi, al avocatului Dumitru Gubceac în numele părții vătămate Fain Alexandru și avocatului Adrian Crețu în numele inculpatului:

Palcă Eduard ***, născut la *****,
*****, cet. RM, cu studii medii, divorțat, având doi
copii la întreținere, neîncadrat în câmpul muncii,
domiciliat în or. *****, str. *****, domiciliu
provizoriu mun. *****, str. *****, anterior
necondamnat,-**

declarate împotriva sentinței judecătoriai Bălți sediul central din 25.05.2023 prin care a fost recunoscut vinovat pe art. 196 alin. (4) Cod penal și condamnat la 2 (doi) ani închisoare, cu suspendare condiționată, în temeiul art. 90 Cod penal, a executării pedepsei pentru perioada probațiunii de 2 (doi) ani, fiind obligat în temeiul art. 90 alin. (6) Cod penal să nu-și schimbe domiciliul sau reședința fără acordul serviciului de probațiune din raza domiciliului său, cu prezentarea la acesta în cinci zile pentru a fi luat la evidență.

Prin sentință s-a admis acțiunea civilă, cu încasarea de la Palcă Eduard în beneficiul lui Fain Alexandru a daunei materiale în mărime de 3 450 983, 12 lei, daunei morale în mărime de 50 000 lei și a cheltuieli pentru asistența juridică în mărime de 5000 lei, soluționându-se soarta corpurilor delictive.

Termenii de examinare a cauzei în procedură generală, în lipsa inculpatului, conform art. 321 alin. (5) Cod pr. penală:

- în instanța de fond: 02.12.2021 – 25.05.2023;
- în instanța de apel: 07.07.2023 - 28.05.2024.

Pentru a se expune pe marginea apelurilor declarate, Colegiul,-

C O N S T A T Ă :

Prin sentință Palcă Eduard a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru, că în perioada mai 2020 - aprilie 2021, având scopul cauzării de daune materiale în proporții deosebit de mari proprietarului Fain Alexandru, sub pretextul investirii surselor financiare într-o afacere comună și obținerii unor venituri comune, luând anterior de la acesta bani și restituindu-i cu profit, i-a căpătat încrederea, după care prin abuz de încredere, l-a determinat pe Fain Alexandru să-i transmită bani în sumă totală de 2 600 000 lei, care conform art. 126 al.1¹ CP, se consideră proporții deosebit de mari ce depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei, banii fiind transmiși în mai multe tranșe de către cet. Fain Alexandru lui Palcă Eduard, în diferite locuri din mun. Bălți, pe care Palcă Eduard le-a cheltuit pentru necesitățile sale, astfel cauzându-i daune materiale în proporții deosebit de mari proprietarului Fain Alexandru prin abuz de încredere, fapta ne constituind o însușire. Conform hotărârii Guvernului nr. 678 din 27.12.2019, a fost aprobat salariul mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2020, în mărime de 7 953 lei, respectiv, conform hotărârii Guvernului nr. 923 din 22.12.2020 pe anul 2021 constituind 8 716 lei.

Respectivele acțiuni fiindu-i încadrate de către instanța de fond la art. 196 alin. (4) Cod penal, cu calificativele: *cauzare de daune materiale în proporții deosebit de mari, prin înșelăciune sau abuz de încredere, dacă fapta nu constituie o însușire.*

În motivarea respectivei soluții, instanța, cu trimitere la normele procesual-penale și doctrina penală a reținut, că în sensul art. 196 Cod penal, *cauzarea de daune materiale proprietarului se realizează în lipsa semnelor însușirii precum ar fi escrocheria*, făptuitorul acționând prin inacțiune, neexecutând obligația restituirii către proprietar a bunului sau mijloacelor bănești transmise în folosire și exploatare temporară prin ce îi cauzează pagube materiale sub formă de venituri nerealizate (ratate); abuzul de încredere manifestându-se prin folosirea relațiilor speciale de încredere în scopul însușirii ilegale a profitului prin folosirea, exploatarea temporară și gratuită a averii proprietarului, care are încredere în el datorită relațiilor de muncă, deosebindu-se de escrocherie care se realizează prin trecerea ilegală a averii proprietarului din posesia acestuia în posesia vinovatului.

Astfel, raportând aspectele de fapt a cauzei la normele dreptului material, instanța a conchis, că inculpatul în perioada anilor 2020 – 2021 era în relații de afaceri cu partea vătămată, restituindu-i parțial împrumuturile luate cu rata dobânzii, ceea ce i-a stârnit ultimului încrederea pentru investirea în continuare a mijloacelor bănești în afaceri comune, în lipsa intenției inculpatului de dobândire ilicită a lor, dar cu cauzarea pagubei materiale prin folosirea temporară ilegală și

gratuită a averii proprietarului, eschivând-use de la restituirea ei în scop de cupiditate.

În motivarea respectivei soluții, instanța a făcut trimitere la Hotărârea Plenului CSJ nr. 23/2004 „Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor, în care cu titlu de recomandare se indică, că folosința temporară a bunurilor o va aprecia instanța ținând seama, că făptuitorul nu urmărește scopul de cupiditate, deoarece nu dorește să treacă bunurile în stăpânirea sa definitivă, iar primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul sustragerii lor, ne având intenția executării angajamentul asumat, fiind într-o situație financiară extrem de neprielnică la momentul încheierii tranzacției, în lipsa fundamentării economice și caracterului nerealizabil al angajamentului asumat, precum și lipsa activității aducătoare de beneficii, necesare onorării angajamentului, ceea ce nu a reușit să demonstreze acuzarea în cazul din speță, în care greșit a încadrat acțiunile lui Palcă Eduard la art. 190 alin. (5) Cod penal, deși faptele lui reprezintă o depășire nesubstanțială a raporturilor civile, fiind la limita acestor relații care au derulat între el și victimă pe baza unor acorduri convenite.

Drept urmare, instanța a conchis, că acțiunile inculpatului se încadrează pe deplin la art. 196 alin. (4) Cod penal, fiind dovedită prin probe administrate, ce denotă faptul, că își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările doar sub forma prejudiciului patrimonial efectiv cauzat părții vătămate, cu care s-a aflat în raporturi obligaționale, ne diminuindu-i masa patrimonială și ne având intenție directă de însușire a bunurilor în proporții deosebit de mari, decât neîndeplinindu-și angajamentul restituirii mijloacelor bănești în condițiile inițial prestabilite la momentul primirii lor.

În termenul și modul prevăzut de art. art. 401; 402 Cod pr. penală, sentința a fost atacată cu apel de către:

- procurorul în procuratura Bălți, Oleg Reaboi, cu solicitarea casării ei, rejudecarea cauzei și adoptarea unei soluții noi de condamnare a lui Palcă Eduard pe art. 190 alin. (5) Cod penal la 8 (opt) ani închisoare cu executare și privarea dreptului de exercitare a activităților legate de gestionarea, administrarea bunurilor pe termen de 5 (cinci) ani, cu admiterea în tot a acțiunii civile, dat fiind, că declarațiile lui de la urmărirea penală în ce privește pretinsa investire a mijloacelor bănești într-o afacere comună, nu și-au găsit confirmare prin probe administrate, ne fiind prezentate date confirmative în acest sens, ba dimpotrivă discuțiile pe care li-a întreținut cu partea vătămată, îi denotă intenția directă a însușirii mijloacelor bănești, prin crearea inițială a încrederii iluzorii, că-și va îndeplini angajamentul asumat, deși nu avea acest scop;

- avocatul Dumitru Gubceac în numele părții vătămate Fain Alexandru, cu solicitarea condamnării inculpatului Palcă Eduard pe art. 190 alin. (5) Cod penal la pedeapsa închisorii și admiterea în tot a acțiunii civile în ce privește încasarea prejudiciului moral în sumă de 500 000 lei, considerând incorectă reîncadrarea acțiunilor la art. 196 alin. (4) Cod penal în prezența elementului principal a însușirii mijloacelor bănești, cu refuzul restituirii lor și nu a folosirii acestora într-o pretinsă afacere comună, care de facto nici nu a existat, ne fiind confirmată prin date obiective, inculpatul creând inițial imaginea unui partener de afaceri, cu restituirea primelor rate de împrumut, pentru a determina victima la transmiterea în continuare a mijloacelor bănești, urmărind scopul însușirii lor;

- avocatul Adrian Crețu în numele inculpatului, cu solicitarea achitării lui din lipsa în acțiuni a elementelor infracțiunii, în situația în care nu a urmărit scopul însușirii mijloacelor bănești, investindu-le cu acordul părți vătămate în afacere comună cu restituirea lor, inclusiv a unei sume exagerate a dobânzii, dar care la un moment dat nu a mai putut fi susținută, ne fiindu-i imputabile, din sensul învinuirii aduse, creditele de care cel din urmă a beneficiat în perioada lui iulie 2020.

În cadrul examinării cauzei în ordine de apel, procurorul Valeriu Dubăsari a pledat pentru admiterea cerințelor procurorului apelant și al avocatului D. Gubceac în numele părții vătămate Fain Alexandru, cu casarea sentinței, rejudecare cauzei și adoptarea unei soluții noi de condamnare a inculpatului Palcă Eduard pe art. 190 alin. (5) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa propusă de 8 (opt) ani închisoare cu executare și privarea dreptului gestionării bunurilor și mijloacelor bănești pe termen de cinci ani, cu respingerea ca nefondat al apelului avocatului A. Crețu în numele inculpatului, considerând, că prin probatoriul administrat s-a dovedit integral vinovăția acestui în dobândirea ilicită, prin escrocherie a mijloacelor bănești, în situația în care nu deținea acte confirmative ce i-ar permite inițierea legală a unei afaceri cu metale prețioase, prin acțiunile sale inițiale de restituire a primului împrumut și dobânzii de pe el, ducând în eroare victima prin crearea unei imagini false, că este debitor de bună credință, tocmai pentru a-l determina la transmiterea ulterioară a mijloacelor bănești în scopul însușirii lor, neavând intenția și posibilitatea reală de ai restitui, reieșind din lipsa datelor obiective care ar dovedi inițierea și întreținerea unei afaceri solide, aducătoare de venituri.

Partea vătămată Alexandru Fain și avocatul D. Gubceac, au solicitat admiterea apelului acuzatorului de stat, precum și celui declarat de ei, cu solicitarea casării sentinței și condamnării inculpatului Palcă Eduard pe art. 190 alin. (5) Cod penal la o pedeapsă mai aspră decât cea propusă de procuror, cu încasarea integrală a prejudiciului moral de 500 000 lei, solicitat prin acțiunea civilă, reieșind din suferințele morale suportate de partea vătămată ca urmare a înșelăciunii în care a fost atras de inculpat, fiind nevoit să contracteze credite bancare în vederea restituirii împrumuturilor luate de la persoane fizice.

Avocatul A. Crețu, prezentând cererea inculpatului E. Palcă privind examinarea cauzei în absența sa, pe care a susținut-o, a pledat pentru respingerea apelurilor acuzării, cu admiterea celui formulat de el, casarea sentinței și adoptarea unei soluții noi de achitare a acestui de sub învinuirea lui adusă, din lipsa în acțiuni a elementelor infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (5) și art. 196 alin. (4) Cod penal, dat fiind neconfirmarea intenției de însușire ilegală a mijloacelor bănești, pe care inițial li-a recuperat cu dobândă exagerată, investindu-i în afacere cu acordul părți vătămate, ne având intenția însușirii lor dar nici cea de folosire cu cauzare de prejudiciu material, la moment fiind în imposibilitate de a le returna, deși recunoaște suma împrumutului, fapt ce denotă prezența între cei doi a unui raport de ordin civil și nu a elementelor infracțiunii penale.

Dat fiind faptului, că avocatul A. Crețu, a prezentat instanței de apel, cererea autenticată a inculpatului E. Palcă, transmisă prin intermediul rețelei de socializare, referitor la examinarea cauzei în absența sa pe motiv că se află în străinătate, ascultând opinia participanților la proces și în corespundere cu art. 321 alin. (2) pct. 3) Cod pr. penală, Colegiul, după întreprinderea măsurilor procesuale necesare în vederea asigurării prezenței pentru participare la ședința de judecată, a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa acestui (f.d. 233-234 v.1)

Verificând cerințele apelurilor declarate, în raport cu lucrările cauzei și ascultând pledoariile participanților la proces, Colegiul în ordinea art. 415 alin. (1) pct. 1) lit. c) și pct. 2) Cod pr. penală, va dispune respingerea apelului declarat de avocatul A. Crețu în numele inculpatului E. Palcă ca fiind nefondat, cu admiterea apelurilor procurorului în procuratura Bălți, Oleg Reaboi și avocatului D. Gubceac în numele părții vătămate A. Fain, casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei soluții noi de condamnare a lui Palcă Eduard pe art. 190 alin. (5) Cod penal, la pedeapsa propusă de procurorul apelant, în rest menținând neschimbate dispozițiile sentinței atacate.

De drept, soluția Colegiului se întemeiază pe prevederile art. 415 alin. (1) pct. 1) lit. c) Cod pr. penală, în corespundere cu care instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, resăpunge apelul dacă ste nefondat, precum și celor de la pct. 2) în corespundere cu care (...) admite apelul, casând sentința (...) total, inclusiv din oficiu, în baza art. 409 alin. (2), și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, și pe cele de la art. 414 alin. (1) și (2) Cod pr. penală potrivit căror, judecând apelul, instanța de apel verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor cauzei penale și în baza oricăror probe noi, prezentate instanței de apel, cu includerea lor în procesul-verbal al ședinței de judecată, potrivit alin. (4) aceleiași norme, apelul constituind o prelungire a examinării fondului, acordând instanței de apel posibilitatea de a le da o nouă apreciere.

În același context recomandările pct. 14.2 a Hotărârii Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 *Cu privire la practica examinării cauzelor penale în ordine de apel, completată prin hotărârea nr. 10 din 24.12.2010*, stipulează, că apelul constituind o continuare a judecării fondului cauzei are caracterul unei căi de atac de reformare a sentinței (...); în sensul pct. 14.7 la judecarea lui, instanța de apel urmează să verifice chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel, cum ar fi: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; (...); ca chestiuni de drept apar: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei.

Tot odată, se consideră că fondul cauzei nu a fost rezolvat când în considerentele hotărârii primei instanțe nu *se arată dacă există sau nu fapta imputată*, dacă inculpatul este sau nu vinovat, dacă există circumstanțe care atenuază ori agravează răspunderea inculpatului, (...); sentința urmând a fi casată ori de câte ori instanța de fond nu s-a pronunțat asupra *chestiunilor de fond ale procesului, vizînd problema vinovăției*, a răspunderii penale sau civile ori a nevinovăției lui în comiterea infracțiunii imputate.

În fapt, Colegiul reține, concluzia incorectă a instanței referitor la reîncadrarea acțiunilor inculpatului Palcă Eduard la art. 196 alin. (4) Cod penal, bazându-se doar pe declarațiile acestuia de la faza urmăririi penale, fără raportarea lor la celelalte probe administrate pe caz, motiv pentru care, urmare a cercetării lor suplimentare la solicitarea participanților în proces, le va da o nouă apreciere, ceea ce vine în corespundere cu normele procesual penale și practica constatată în ce privește procedura de examinare a cauzelor în ordine de apel.

Astfel, potrivit lucrărilor cauzei, inculpatul Palcă Eduard a refuzat să se prezinte atât la judecarea ei în fond, cât și în apel, în ambele cazuri depunând cerere de examinare în absența sa (f. 167-168 v.1 234 v.2), prin răspunsurile oferite de baza sistemului informațional ”Acces”, confirmându-se ieșirea lui din țară, motiv pentru care prin acceptarea cererilor inculpatului, în ordinea art. 368 alin. (1) pct. 2) CPP, cauza fiind examinată în absența lui, cu citirea declarațiilor de la faza urmăririi penale, în care a recunoscut primirea în mai multe rate, dar fără recipise de garanție, de la frații ***** și Alexandru a mijloacelor bănești în sumă totală de 2 600 000 lei, inițial împrumutând de la ***** 100 000 lei pentru investirea în colectarea metalului uzat, pe care îl preda la punctul de colectare din localitatea Cupcini, câștigând aproximativ 40 000 lei, restituindu-le fraților Fain suma

împrumutului de 100 000 lei și dobânda 20 000 lei, ulterior împrumutând de la ei încă 180 000 lei, pe care li-a restituit-o, iar dobânda de 60 000 lei cu acordul lor, investind-o în continuare în aceeași afacere, dar pentru, că nu avea venitul dorit, li-a propus investiția în creșterea păsărilor și animalelor, prețul pentru care urma să crească, primind de la ***** fără recipisă de angajament suma de 300 000 lei cu rata lunară a dobânzii lunare de 3%, din care a construit șoproane în sumă de 80 000 lei, procurând 70 caprine a câte 2 500 lei per cap, în total în sumă de 200 000 lei, hrana zilnică necesară în sumă de 4000-5000 lei, cu remunerarea zilnică a muncitorilor în sumă de 250 lei, având înțelegerea, că lunar le va achita acestora venit în sumă de 50 000 lei, însă peste trei patru săptămâni a avut nevoie de mijloace suplimentare, luând de la ***** împrumut de 500 000 lei cu rata dobânzii de 5% din care a procurat: 20 tone porumb la preț de 90 000 lei, 5 tone de orz în sumă de 25 000 lei, două microbuze a câte 2 000 și 2 500 euro, pentru transportarea hranei și produselor lactate la piață, suplimentar procurând 800 de pui la preț de 45 lei pentru pui, achitând pentru hrana specială 25-30 mii lei și pentru munca muncitorilor lunar în jur de 30 000 lei, restituindu-i lui ***** rata dobânzii în sumă de 9 000 din suma împrumutului de 300 000 lei și 25 000 lei din suma împrumutului de 500 000 lei, deși nu avea profit din afacere, după care în perioada mai 2020 - ianuarie-februarie 2021 i-a restituit încă 500-600 mii lei ca dobândă, în care se include și 1 tonă de brânză, după care în iulie 2020 a mai împrumutat de la el încă 500 000 lei, din care a procurat 10 nutrii la preț de 20 000 lei, 10 iepuri la preț de 4 000 lei, 20 găini decorative în sumă de 15 000 lei, 30 curcani la preț de 10 000 lei, 1200 găini la preț de 70 lei/găina în sumă de 84 000 lei, hrana zilnică pentru care, începând cu finele lui septembrie constituia în jur de 3 000 lei crescând până la 6 000 lei, suplimentar împrumutând în august 500 000 lei pe care a investit în păsări și mâncare și în septembrie-octombrie încă 500 000 lei, investite în hrană pentru animale și alte cheltuieli curente, până în ianuarie-februarie 2021 lunar achitând rata dobânzii în jur de 90 000 lei, inclusiv din sumele luate în împrumut pentru, că nu avea venit, iar la finele lui octombrie-noiembrie 2020 suferind mari pierderi și fiind impus de situația vânzării păsărilor pentru a putea restitui datoria către ***** , și pentru, că afacerea cu creșterea vietăților a fost nerentabilă și ne aducătoare de venit, doar acumulând mari datorii, i-a propus investirea în afacerea cu metal uzat, drept urmare împrumutând de la Fain Alexandru 18 000 euro cu dobânda lunară de 5%, pe care urma să-i restituie într-o lună două, din care aproximativ 300 000 lei li-a cheltuit pentru procurarea de pe site www.999.md a pieselor radio-electrice vechi, conținând metale prețioase și pe care li-a predat în or. Otaci lui Alexandru, locuitor din satul ce se află la intrare în vama Moghiliiev-Podolsk, urmând ca ele să fie vândute pe teritoriu Ucrainei la preț de 550 000 lei, bani pe care nu i-a primit, ne cunoscând locul aflării persoanei respective, negând primirea de la Fain Alexandru a careva bani în mun. Bălți,

recunoscând primirea în martie 2021 în or. Rîșcani, de la ***** a 100 000 lei prin intermediul unei doamne, precum și datoria de 2 240 000 lei și 360 000 lei echivalentul a 18 000 euro, primiți de la Fain Alexandru. (f.d.66-67, 74-76 v.1).

Interogat în calitate de învinuit, *Palcă Eduard*, nu și-a recunoscut vina, susținând, că mijloacele bănești împrumutate de la Fain Alexandru, li-a primit în trei tranșe, inițial 800 000 lei în or. Edineț, nu departe de casa acestui, celelalte două tranșe de 800 000 lei și respectiv 1 000 000 lei în sensul giratoriu de la intrare în mun. Bălți, fiind investite în afacerea cu creșterea animalelor și cea a metalelor feroase, din care nu a avut venit, ne dorind înșelarea lui, recunoscând datoria formată de 2 600 000 lei (f.d.84 v.1).

Deși instanța prin aprecierea acordată declarațiilor inculpatului Eduard Palcă, a considerat, că acesta nu a avut intenția însușirii prin escrocherie a mijloacelor bănești de la Fain Alexandru în sumă totală de 2 600 000 lei, doar, că prin înșelăciune și abuz de încredere i-a cauzat daune materiale ca urmare a folosirii lor ilegale, cu cauzarea prejudiciului din venitul ratat, Colegiul, acordând o altă apreciere probelor administrate de către acuzare în prezenta cauză, dimpotrivă consideră, că ele îi confirmă vinovăția în fapta imputată prin învinuirea din rechizitoriu, reținând în acest sens:

- declarațiile părții vătămate *Fain Alexandru*, potrivit cărui, prin intermediul fratelui său ***** a făcut cunoștință cu *Palcă Eduard* în luna mai 2020, fiindu-i propusă investirea în afacere cu metale prețioase, pe care a acceptat-o, drept urmare dându-i la domiciliul său din str. Hotinului, 121, Edineț suma de 100 000 lei, fiindu-i restituită peste trei zile suma de 120 000 lei, dintre care datoria propriu zisă de 100 000 lei, cealaltă de 20 000 lei ca posibila investire în desfășurarea de mai departe a afacerii, fiind unicul venit dobândit, după care peste o săptămână i-a cerut încă 180 000 lei, pe care i-a adunat-o din proprii bani și cei luați în împrumut de la cunoscuți și rude și pe care i-a transmis-o în prezența și la domiciliul lui ***** , ce nu avea nici o atribuție la această înțelegere, fiindu-i restituiți în iulie-august 2020 mijloace bănești în sumă de 240 000 lei, dintre care 60 000 lei, cum, că ar fi bani comuni ce urmează a fi folosiți în investițiile ulterioare, după care în septembrie-octombrie 2020, i-a mai cerut încă 800 000 lei, propunându-i investirea în afaceri inclusiv a creditului bancar în sumă de 690 000 lei, contractat pentru construcția imobilului, la ce a căzut de acord, transmițându-i în luna octombrie 2021 în prezența fratelui suma de 800 000 lei, aflată într-un pachet negru, cu condiția restituirii lor până la finele anului, însă deja după Anul Nou acesta nu prea răspundea la telefon sau spunea, că este ocupat, motiv pentru care i-a cerut recuperarea datoriei, doar, că a fost anunțat, despre reținerea din lipsa documentelor de proveniență a metalelor prețioase în vamă, solicitându-i mijloace suplimentare sub pretextul investirii continuă în afacere, făcând aluzie, că-i poate împrumuta de la Dina Bucătari, iar pentru a se justifica, în a două jumătate a lui

ianuarie, arătându-i suma de 70 000 dolari pe care o deținea cheș, ca fiind avans de la un potențial cumpărător, astfel determinându-l în acordarea suplimentară a mijloacelor bănești, pe care li-a luat în împrumut de la Dina Bucătări în sumă de 1 000 000 lei cu rata lunară a dobânzii de 3 %, printr-o recipisă de formă simplă pentru perioada împrumutului de 6 luni, pe care i-a transmis la intrare în mun. Bălți, în prezența fratelui și a Dinei, după care la 15.02.2022 i-a mai cerut 800 000 lei sub pretextul marilor cheltuieli și cu amenințarea dacă nu-i va acorda respectiva sumă, nu va avea venit, fiind nevoit să o acumuleze din împrumuturile luate de la diferite persoane și pe care i-a transmis-o lui E. Palcă la sfârșit de februarie, la intrarea în mun. Bălți, în prezența fratelui *****, însă pentru, că nu și-a îndeplinit promisiunea restituirii mijloacelor bănești, eschivându-se de la discuții telefonice, i-a cerut insistent să-i arate locul unde își desfășoară activitatea, fiind chemat la un loc nestabil de lângă piața centrală a mun. Bălți, unde sub pretextul unei discuții cu careva persoană, a evadat, deconectând telefonul, după care nu i-a mai răspuns, fapt ce l-a determinat să depună plângere la organele de resort, prejudiciul cauzat fiind de 2 600 000 lei a cărei recuperare o cere inclusiv și a daunei morale în mărime de 500 000 lei (f.d.149-150 v.1), declarații susținute de el și în instanța de apel (f.d.6-7, v.2);

- declarațiile martorului *****, potrivit cărui în mai 2020, acasă la fratele său Alexandru, s-a întâlnit cu Eduard Palcă, cu care se știa de aproximativ trei ani, procurând de la el niște caprine, ne având alte afaceri comune și care i-a propus fratelui său investirea în afacere, luând de la el în împrumut 100 000 lei, peste ceva timp restituindu-i 120 000 lei, după care fratele i-a mai dat 180 000 lei, restituindu-i 240 000 lei, dar propunându-i investiții de 800 000 lei, pentru care fratele a luat împrumut în jur de 560 000 lei, punându-și casa în gaj, adunând restul sumei, pe care i-a dat-o inculpatului în luna octombrie 2021 în prezența sa la intrare în oraș, cerându-i mai mulți bani, pe care i-a primit de la fratele său Alexandru la intrarea în oraș, din cei aduși de Dina în două sacoșe de culoare neagră, peste ceva timp solicitându-i încă 800 000 lei, dintre care 400 000 lei fratele luase în împrumut de la Dina, alte 400 000 lei de la alte persoane, transmițându-le inculpatului la intrarea în mun. Bălți, în prezența sa, cu angajamentul asumat de acesta, că-i va restitui la sărbătorile pascale, pe care nu l-a executat, schimbându-și numărul de telefon, după care a dispărut (f.d.170-171 v.1), declarații susținute de el și în instanța de apel, completând, că nu cunoaște despre afacerea cu metale prețioase (f.d.13-14, v.2);

- declarațiile martorului *****, potrivit cărei la începutul lunii februarie 2021, Fain Alexandru i-a cerut în împrumut un milion lei, pe care la rugămintea sa, la data prestabilită, i-a adus la intrarea în mun. Bălți, transmițându-le în două pungi cu logotipul BMW, personal lui Fain Alexandru, care la rândul său li-a dat lui Palcă Eduard, după ceva timp îi mai ceruse bani în împrumut, venind după ei la ea

acasă cu fratele *****, în salonul automobilului fiind încă o persoană, posibil inculpatul, ea personal i-a transmis lui Fain Alexandru 400 000 lei, care prin luna mai i-a comunicat, că Palcă Eduard dispăruse, mințindu-l și necunoscând ce a făcut cu sumele de bani, care erau luate cu rata dobânzii lunare, cunoscând, că Palcă Eduard se ocupa de creștea păsărilor și la rugămintea lui A. Fain prin martie-aprilie 2021, i-a eliberat de la fermă furaj și semințe, pentru care el nu s-a achitat, personal niciodată nu a participat la discuțiile dintre Palcă Eduard și Fain Alexandru, care după dispariția primului, a depus cerere la poliție, între ei fiind încheiat un contract de împrumut cu rata dobânzii de 3% lunar, pe care cel din urmă s-a obligat să-i restituie în luna august 2021, dar nu a făcut-o, prin intermediul avocatului restituindu-i doar 500 euro, suma restantă la care pretinde fiind de 1 700 000 lei, ce urmează a-i fi restituită de inculpat, suplimentar în instanța de apel invocând, că acești bani urmează să-i restituie Fain Alexandru, cărui i li-a transmis (f.d. 172-173 v.1; f.d. 8-9, v.2).

La fel, vinovăția lui Palcă Eduard în comiterea infracțiunii, prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal se confirmă și prin probatoriul material, administrat pe caz, prezentat de către procuror în instanța de apel, după cum urmează:

- prin plângerea depusă OUP de către Fain Alexandru la 04.06.2021, în care susține, că acesta la depozitat de 2 600 000 lei, cauzându-i pagubă în proporții deosebit de mari (f.d.13 v.1), fiind recunoscut în baza plângerilor depuse în calitate de parte vătămată și civilă, prin ordonanțele din 07.06.2021 (f.d. 14-18 v.1);

- prin procesul-verbal 21.07.2021 de ridicare de la Fain Alexandru în format electronic, a înregistrărilor audio a convorbirilor întreținute cu Palcă Eduard, cu examinarea lor, din care rezultă discuția dintre cei doi, referitor la restituirea sumei de 2 600 000 le (f.d. 23-24 v.1), recunoscute în calitate de corp delict cu anexarea la dosar (f.d.25 v.1);

- prin procesul-verbal din 04.08.2021 de la Fain Alexandru au fost ridicate copia documentelor bancare privind graficul de rambursare a creditului contractat de la SA "Mobiasbanca" în sumă de 446 000 lei, 75 000 lei, 75 000 lei, cu examinarea lor recunoaștere ca ,mijloc material de probă și anexarea la dosar (f.d.27-32 v.1);

- prin procesul-verbal din 29.07.2021 de cercetare la fața locului în or. Cupcini, cu acordul lui Palcă Eduard și planșa fotografică anexă la el (f.d. 35-38 v.1);

- prin procesele-verbale din 02.07.2021, 13.08.2021, 07.10.2021 de confruntare dintre partea vătămată Fain Alexandru și învinuitul Palcă Eduard, în care cel din urmă susține, că nu a luat bani în împrumut de la Fain Alexandru, ci de la fratele lui Iurie, cu care a avut o afacere comună cu metale prețioase și creșterea păsărilor, lui datorându-i 2 600 000 lei (f.d.68, 72, 77-78 v.1), aceleași declarații susținându-le și la confruntarea cu *****, care însă indică, că suma respectivă a

fost luată în câteva tranșe de la fratele său Alexandru (f.d. 79-80 v.1), fapt confirmat și de către ***** la confruntarea cu inculpatul (f.d. 81 v.1);

- prin răspunsul oferit de ASP departamentul cadastru, din care rezultă, că la data indicată conform informație, după Palcă Eduard nu este înregistrat careva imobil (f.d. 98 v.1), iar conform cartelei transportului pe numele lui Palcă Eduard e înregistrată motocicletă de model "Honda CBR 1000RR" de culoare roșie, cu nr/în ***** (f.d. 96 v.1);

- prin cererea de chemare în judecată din 05.05.2022, partea civilă Fain Alexandru a reclamat pretenții față de inculpatul Palcă Eduard în mărime de 3 450 983,12 lei cu titlu de prejudiciu material, 500 000 le cu titlu de prejudiciu moral și 5000 lei cheltuieli pentru asistența juridică (f.d. 130 – 133 v.1), la care a anexat copia contractelor de împrumut încheiate cu "Mobisabanca" și lista rambursărilor (f.d. 134 – 146 v.1)

Urmare a cercetării probatoriului în strictă conformitate cu prevederile art. 100 – 101 Cod pr. penală, prin aprecierea lui din punct de vedere al utilității, veridicității, pertinentei și printr-o coroborare reciprocă, Colegiul ajunge la concluzia ca fiind dovedită integral vinovăția lui *Palcă Eduard* ***** în aceea, că având o intenție criminală îndreptată spre dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, intenționat, dându-și seama de caracterul social-periculos al acțiunilor sale, consecințele ce pot fi produse și dorind survenirea unor astfel de consecințe, în mod conștient, urmărind scopul deposedării de bunuri a persoanei prin inducerea în eroare, prin prezentarea ca adevărată a unor fapte mincinoase și ca mincinoase a unor fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, precum și prin faptul că încheierea acestor acte a fost determinată de comportamentul dolosiv și viclean care a produs daune în proporții considerabile, a comis un concurs de infracțiuni de escrocherie în următoarele circumstanțe:

-în perioada de timp din luna mai 2020 până la luna aprilie 2021, având scopul dobândirii ilicite a mijloacelor financiare ale cet. Fain Alexandru, sub pretextul investirii surselor financiare într-o afacere comună și obținerii unor venituri comune, având un comportamentul dolosiv și viclean, l-a determinat pe cet. Fain Alexandru să-i transmită mijloace financiare în sumă totală de 2 600 000 lei, bani care au fost transmiși în mai multe tranșe de către Fain Alexandru lui Palcă Eduard, în diferite locuri din municipiului Bălți, fiind dobândiți ilegal, iar drept urmare însușiți, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material în proporții deosebit de mari.

Respectivele acțiuni ale lui Palcă Eduard se încadrează la componența infracțiunii prevăzută de art. 190 al. (5) Cod Penal (în varianta legii nr. 179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018, aplicabilă la data comiterii faptei), cu

calificativele *escrocheria*, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune în proporții deosebit de mari”.

Or, deși instanța de fond, analizând prin sentință în aspect doctrinal componența escrocheriei, raportată la aspectele factice a cauzei, a conchis lipsa intenției inculpatului de însușire a mijloacelor bănești de la partea vătămată la momentul primirii lor, probatorul administrat pe caz, denotă prezența în acțiunile lui Palcă Eduard a elementelor componenței de escrocherie, manifestată prin obiectul juridic principal care-l formează relațiile sociale cu privire la posesia asupra bunurilor mobile; obiectul juridic secundar ce-l constituie relațiile sociale cu privire la libertatea manifestării de voință și minimul necesar de încredere; *obiectul material* reprezentându-l bunurile care au o existență materială, sunt create prin munca omului, dispun de valoare materială și cost determinat, fiind străine pentru făptuitor; *latura obiectivă* realizându-se prin fapta prejudiciabilă alcătuită din acțiunea principală, care constă în dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane și cea adiacentă, prin *înșelăciune* rezultată din dezinformarea conștientă a victimei, prin prezentarea vădit falsă a realității sau trecerea sub tăcere a realității, prin ascunderea faptelor și circumstanțelor care trebuie comunicate în cazul săvârșirii cu bună-credință și în conformitate cu legea a tranzacției patrimoniale; prin *abuzul de încredere*, făptuitorul exploatează raporturile de încredere care s-au stabilit între dânsul și victimă, indiferent de mijloacele pe care le utilizează pentru săvârșirea escrocheriei, important este de a stabili dacă aceste mijloace au fost folosite pentru sustragere, fiind o *infrațiune* materială, ce se consumă din momentul în care făptuitorul obține posibilitatea reală de a se folosi sau a dispune de bunurile altuia la propria dorință; *latura subiectivă* realizându-se prin forma de vinovăție cu intenție directă, comisă în scop de cupiditate.

La fel, potrivit practicii aplicabile în cazul infrațiunilor de escrocherie, primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul de a le sustrage și nu avea intenția să-și onoreze angajamentul asumat, iar temeiul aplicării răspunderii penale pentru escrocherie apare numai în cazul imposibilității apărării drepturilor subiective prin mijloacele justiției civile, avându-se în vedere caracterul accesoriu al mijloacelor justiției penale. Or, sub incidența legii penale intră acele încălcări care demonstrează rea-voință, fraudă, malversațiune, din partea făptuitorilor.

În acest aspect, Colegiul reține, caracterul nemotivat al soluției instanței de fond în ce privește reîncadrarea acțiunilor inculpatului la art. 196 alin. (4) Cod penal, cauzarea de daune materiale, în lipsa elementului însușirii, în situația în care, reieșind din limita și conținutul învinuirii aduse (art. 325 alin. (1) Cod pr. penală) raportată la aspectele faptice a cauzei, rezultată din probatoriul administrat, cert rezultă faptul, că în perioada încriminată mai 2020 – aprilie 2021, conform datelor prezentate de ASP departamentul cadastru, acesta nu avea înregistrate în proprietate careva imobile, lipsind date obiective ce i-ar confirma acoperirea financiară în vederea posibilității restituirii sumelor primite de la Fain Alexandr, în calitate de mijloc material de probă fiind anexat doar p/v de cercetare la stâna din or. Cupcini cu imaginile fotografice anexate la el, care nu vine să justifice sumele contractate în raport cu cheltuielile pretins suportate prin investirea lor în afacere.

Mai mult, acțiunile întreprinse de Palcă Eduard în vederea dobândirii mijloacelor financiare de la Fain Alexandru, denotă cu certitudine intenția escrocheriei cu care el a acționat, acordându-i inițial încredere la restituirea primelor sume împrumutate, cu rata dobânzii, ulterior atrăgându-l și determinându-l la transmiterea mijloacelor bănești în sume de 800 000 lei 1 000 000 lei și 800 000 lei sub pretextul investirii lor în afaceri, pe care în repetate ori s-a eschivat de a le prezenta părții vătămate la cerințele insistente ale acestui, dispărând cu nerăspunderea la apelurile telefonice și deconectarea ulterioară a numărului de telefon.

Nerecunoașterea de către Palcă Eduard a învinuirii lui aduse, sub pretextul, că ar fi avut afacere comună nu cu Fain Alexandru, ci cu fratele lui Iurie, cărui îi și datorează 2 600 000 lei, precum a susținut-o în cadrul confruntărilor, și declarațiilor depuse la audierea în calitate de bănuit și învinuit, în care de altfel se referă la împrejurări, ce nu formează obiectul învinuirii aduse, nu este altceva decât o metodă de apărare aleasă de el, în vederea eschivării de răspunderea penală, încercând să predea situației de fapt a speței, o tentă a raporturilor juridice de ordin civil, care însă este integral combătută de declarațiile părții vătămate Fain Alexandru și martorilor oculari ***** și *****, care au confirmat împrumuturile luate și acordate lui Fain Alexandru, pe care acesta li-a transmis inculpatului în lipsa a careva recipise, manifestând încredere în angajamentele pe care i li-a dat, precum și de discuțiile telefonice între Fain Alexandru și Palcă Eduard, anexate ca mijloc material de probă, din care rezultă recunoașterea de către ultimul a datoriei față de primul în mărime de 2 600 000 lei.

De altfel, prin documentele bancare anexate la dosar, se confirmă și faptul, că în perioada vizată, Fain Alexandru a contractat trei credite bancare, ceea ce denotă corectitudinea și consecutivitatea faptelor descrise de el la audieri, confirmată prin recipisa de împrumut anexată la dosar și declarațiile martorului *****, care i-a transmis în două tranșe 1 400 000 lei, transmise de el inculpatului,

care pe toată perioada vizată, deși și-a luat angajamentul restituirii bunurilor, nu a întreprins nici o acțiune în vederea realizării lui, dimpotrivă eschivându-se, ceea ce denotă, că deja la primirea banilor, el urmărea intenția însușirii lor și nu a restituirii, neavând în acest sens acoperire materială.

Respectiv, cazului din speță nu-i sunt aplicabile normele justiției civile naționale și garanțiile acordate de art. 1 Protocolul adițional nr. 4 CEDO, potrivit cărui, nimeni nu poate fi privat de libertatea sa pentru singurul motiv, că nu este în măsură să execute o obligație contractuală, motiv pentru care prin expunerile supra făcute, Colegiul va respinge ca nefondat apelul avocatului Andrian Crețu în numele inculpatului Palcă Eduard prin care se solicită achitarea celui din urmă, din lipsa elementelor infracțiunii.

În ce privește cuantumul daunei materiale cauzată prin infracțiune, Colegiul, îl va aprecia prin prisma art. 126 alin. (1/1) Cod penal în varianta legii cu modificările operate la 07.11.2016, aplicabile la data comiterii faptei, în corespundere cu care se consideră proporții deosebit de mari valoarea bunurilor dobândite (...), care depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei, astfel încât prin HG nr. 678 din 27.12.2019 salariul mediu lunar pe economie prognozat pentru an. 2020, constituia 7 953 lei, iar prin cea cu nr. 923 din 22.12.2020, pentru anul 2021 constituia 8 716 lei; raportat la cazul din speță, proporțiile deosebit de mari în perioada vizată prin învinuire pentru anul 2020 depășesc suma de 318 120 lei, iar pentru anul 2021 suma de 348 640 lei, ceea ce denotă ca paguba cauzată de Palcă Eduard părții vătămate Fain Alexandru în mărime de 2 600 000 lei constituie prejudiciu material în proporții deosebit de mari.

Deliberând asupra categoriei și termenului pedepsei penale, Colegiul reține, că sancțiunea art. 190 alin. (5) Cod penal, la data comiterii faptei, în varianta legii penale din 18.12.2008, în vigoare din 24.05.2009, prevedea pedeapsa închisorii de la 8 la 15 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani, ceea ce în corespundere cu art. 16 alin. (5) Cod penal este o infracțiune deosebit de gravă, la stabilirea cărei, prin prisma art. 61 Cod penal, se va ține cont de scopul pedepsei penale în ce privește restabilirea echilibrului dintre valorile sociale protejate de legea penală și violate de cel vinovat în raport cu restricțiile ce urmează a-i fi aplicate în vederea corectării, pentru a nu mai comite alte fapte penale, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei, prevăzute la art. 75 Cod penal, reieșind din pericolul ei social sporit și urmările prejudiciabile survenite pentru partea vătămată Fain Alexandr, precum și atitudinea inculpatului față de ele, în lipsa unei căințe sincere și manifestării reale a dorinței de stingere a prejudiciului cauzat prin infracțiune, în proporții deosebit de mari.

În opinia Colegiului, raportată la principiul individualizării pedepsei (art. 7 Cod penal) în coroborare cu criteriile generale inserate la art. 75 alin. (1) Cod penal, inculpatului Palcă Eduard urmează a i se stabili pedeapsa închisorii, prevăzută de sancțiunea art. 190 alin. (5) Cod penal, în varianta legii penale, aplicabilă la data comiterii faptei, inclusiv cea complimentară obligatorie - privarea dreptului de a ocupa funcții sau de a exercita activitate legată de gestionarea și administrarea bunurilor pe termen de 5 (cinci) ani, care va asigura realizarea scopului ei prevăzut de art. 61 Cod penal, potrivit căruia pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții a drepturilor lor, având drept scop restabilirea echității sociale, corectarea celui vinovat, precum și prevenirea săvârșirii de el a noi infracțiuni, considerând necesar de ai stabili pedeapsa închisorii ce se încadrează în limita sancțiunii normei penale, fiind una corectă, legală și proporțională faptelor comise, îndreptată spre corectarea celui vinovat, cu neadmiterea comiterii pe viitor al altor fapte prejudiciabile, fiind luat în calcul lipsa antecedentelor penale, alături de gravitatea faptelor comise și caracterul prejudiciabil a acestora, atitudinea făptuitorilor față de cele săvârșite și urmările survenite în aspectul nerecunoașterii vinei și lipsei unei căințe sincere.

Respectiv, corectarea inculpatului este posibilă numai prin izolarea lor de societate, pedeapsa închisorii contribuind efectiv la conștientizarea de către el a faptei comise și prevenirea comiterii lor pe viitor, asigurându-i scopul, inclusiv cel de restabilire a echității sociale prin satisfacția adusă victimei ca rezultat al condamnării inculpatului.

Tot odată, Colegiul conchide, că la admiterea în tot a cerințelor părții vătămate Fain Alexandru referitor la recuperarea daunei materiale și în parte în privința celei morale, instanța de fond a ținut cont de prevederile art. 219 alin. (1) CPP, în corespundere cu care, acțiunea civilă în procesul penal poate fi intentată la cererea persoanelor fizice (...) cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale, morale (...) nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia, precum și celor de la art. 225 alin. (1) CPP potrivit cărora, judecarea acțiunii civile în procesul penal, indiferent de valoarea acțiunii, se efectuează de către instanța de competență căreia este cauza penală, urmând ca în corespundere cu alin. (2) a normei vizate, la adoptarea sentinței de acuzare (...) instanța să soluționeze acțiunea civilă prin admiterea ei, totală sau parțială, ori prin respingere.

La fel, art. 225 alin. (3) coroborat cu art. 387 alin. (1) Cod pr. penală, obligă instanța, ca odată cu soluționarea cauzei penale, să soluționeze acțiunea civilă, la adoptarea sentinței de condamnare, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și

mărimea pagubei cerute de partea civilă, prin admiterea ei în tot sau în parte, ori o respinge.

În acest sens, instanța a reținut, că prin ordonanța ofițerului de urmărire penală al SUP a IP Bălți din 07.06.2021, Fain Alexandru a fost recunoscut în calitate de parte civilă care a suferit un prejudiciu material în sumă de 2 600 000 (f.d.18), confirmat prin învinuirea din actul de sesizare a instanței.

Având calitate procesuală de parte civilă, Fain Alexandru prin acțiunea civilă formulată la 05.05.2022 în cadrul judecării în fond a cauzei penale, pretinde încasarea de la Palcă Eduard a prejudiciului material în mărime de 3 450 983,12 (trei milioane patru sute cinci zeci mii nouă sute optzeci și trei lei 12 bani) lei, format din suma împrumuturilor, creditelor acumulate pe parcursul perioadei de transmitere a tranșelor, precum și dobânzile de întârziere achitate, comisioane și alte plăți atât persoanelor fizice cu care a intrat în relații civile cât și instituțiilor financiar bancare din mun. Edineț (f.d.130-133 v.1).

În vederea soluționării acțiunii civile, în corespundere cu normele dreptului civil, aplicabile speței, prin verificarea și expunerea asupra probelor prezentate de către partea civilă Fain Alexandru în vederea confirmării cuantumului prejudiciului material suportat, în urma acțiunilor infracționale a inculpatului Palcă Eduard, prin aplicarea prevederilor art. 774 Codul Civil, în corespundere cu care: creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute; celor de la art. 776 Codul Civil, potrivit cărora obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii; art. 858 alin. (2) Codul Civil, în corespundere cu care: obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit; art. 942 Cod Civil, potrivit cărui, în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la dobândă de întârziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenței plății până la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la alin. (2) ori la o altă rată prevăzută de dispozițiile legale speciale, instanța, corect a dispus încasarea de la inculpat a prejudiciului material în sumă totală de 3 450 983,12 (trei milioane patru sute cinci zeci mii nouă sute optzeci și trei lei 12 bani) lei 12 bani.

De rând cu aceasta, la soluționarea cerințelor de recuperare a daunei morale, instanța la fel a ținut cont de prevederile art. 1422 alin. (1), (2) Cod civil, potrivit cărui, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc, care poate fi reparat indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial, apreciind cuantumul daunei morale aduse părții vătămate și civile prin prisma art. 1423 Cod civil, în corespundere cu care mărimea compensației pentru prejudiciu moral se

determină (...) în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice (...) cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate, astfel reieșind din circumstanțele cauzei și statutul social a părți vătămate, corect încasând în beneficiul lui dauna morală în mărime de 50 000 (cincizeci mii) lei, apreciind suma dată ca reprezentând prin sine o reparație echitabilă a prejudiciului moral cauzat, fără ca acesta să constituie o sursă de îmbogățire fără justă cauză, lipsind alte date obiective, care ar putea influența la majorarea ei.

La fel, prin aplicarea prevederilor art. 229 alin. (2) Cod pr. penală, în corespundere cu care condamnatul poate fi obligat să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite (...) apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat, care acordă asistență juridică garantată de stat, și ținând cont, că pe parcursul judecării cauzei penale, partea vătămată Fain Alexandru a fost asistat de apărător, participant în baza mandatului avocațional, cu încasarea numerarului de 5000 (cinci mii) lei, instanța, apreciind respectivele cheltuieli ca unele rezonabile, corect dispus încasarea lor de la inculpat (f.d.146).

Reieșind din cele supra menționate, Colegiul va respinge solicitarea procurorului apelant și al părții civile Fain Alexandru privind majorarea cuantumului daunei morale la suma solicitată de 500 000 lei, admițându-le doar în latura penală și a pedepsei penale, păstrând neschimbate dispozițiile sentinței în latura civilă și a mijloacelor materiale de probă.

În corespundere cu art. art. 415 alin. (1) pct. 1) lit. c); pct. 2) Cod pr. penală, Colegiul,-

D E C I D E:

Apelul avocatului Adrian Crețu în numele inculpatului Palcă Eduard ***** declarat împotriva sentinței judecătoreiei Bălții sediul central din 25.05.2023 se respinge ca nefondat.

Apelurile procurorului în procuratura Bălți, Oleg Reaboi și avocatului Dumutru Gubceac în numele părții vătămate Fain Alexandru, în latura penală și a pedepsei penale, declarate împotriva sentinței judecătoreiei Bălți sediul central din 25.05.2023 se admit, cu casarea ei în aceasta parte, rejudecarea cauzei și adoptarea unei soluții noi, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Palcă Eduard *****, se recunoaște vinovat în comiterea infracțiunii, prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal și se condamnă la 8 (opt) ani închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea dreptului de a ocupa funcții sau de a exercita activitate legată de gestionarea și administrarea bunurilor pe termen de 5 (cinci) ani.

Termenul de executare a pedepsei se va calcula din data reținerii lui Palcă Eduard ***** , cu anunțarea lui în căutare.

În rest, dispozițiile sentinței în latura civilă și cu referire la corpurile delictive se păstrează fără modificări.

Decizia este susceptibilă de a fi pusă în executare din momentul adoptării, dar poate fi atacată cu recurs la CSJ în termen de două luni din data comunicării deciziei integrale.

Dispozitivul deciziei adoptat și pronunțat la 28.05.2024.

Decizia integrală pronunțată public la 10.07.2024.

Președintele ședinței:

judecător:

judecător: